

Ks. ŁUKASZ GAWEL

Uniwersytet Śląski w Katowicach

V Zjazd Teologów Fundamentalnych w Polsce – „Biblia w ujęciu teologii fundamentalnej”

(Toruń 24-25 września 2009 r.)

W dniach 24 i 25 września 2009 roku odbył się piąty Zjazd Stowarzyszenia Teologów Fundamentalnych w Polsce. Tym razem członkowie stowarzyszenia – reprezentujący wszystkie ważniejsze, krajowe ośrodki naukowe zajmujące się teologią fundamentalną – spotkali się w gościnnym Toruniu. Ich obrady odbywały się w kampusie Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej. Nad całością spraw organizacyjnych pieczę sprawował ks. prof. dr hab. Jan Perszon w imieniu Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, będącego gospodarzem spotkania. Jako temat dwudniowego sympozjum naukowego wybrano kwestię: „Biblia w ujęciu Teologii Fundamentalnej”.

Pierwszy dzień obrad poświęcony został w całości aspektom propedeutyczno-historycznym podjętej tematyki. Wprowadzenia w nią podjął się ks. prof. dr hab. Łukasz Kamiński w swoim wystąpieniu zatytułowanym: „Miejsce Pisma Świętego w poznaniu Objawienia w Chrystusie”. Jako główne zagadnienia wymagające pogłębionej refleksji wskazał: relację Pisma Świętego do Objawienia Bożego, historyczne i współczesne metody interpretacji Biblii oraz jej chrystocentryzm, jak również miejsce tzw. „ksiąg świętych” religii pozachrześcijańskich we współczesnym dyskursie teologicznym.

Nad sposobem lektury Biblii w okresie Ojców Kościoła skupił się o. dr Wiesław Dawidowski, rozpoczynając – zaplanowaną przez organizatorów sympozjum – analizę różnorodnych sposobów interpretacji Pisma Świętego, związanych z poszczególnymi etapami historii teologii. Zaprezentował on główne sposoby wykorzystania Pisma Świętego przez Ojców Kościoła w uzasadnianiu prawdziwości chrześcijaństwa. Temat interpretacji Biblii w średniowiecznym kaznodziejstwie, zwłaszcza u XIII-wiecznych dominikanów, przybliżony został uczestnikom sympozjum przez ks. prof. dr hab. Bogusława Kochaniewicza. Ks. dr hab. Sławomir Zieliński zaproponował słuchaczom pasjonującą relację na temat Biblii w ujęciu apologetów francuskich XIX i XX wieku. Podejmowali oni nietatwą próbę dialogu z ówczesnymi tendencjami kulturowymi, propagującymi podkreślenie różnicowości pomiędzy biblijną a „naukową” wizją świata. Zagadnienia związane z interpretacją Biblii we współczesnej zachodniej teologii fundamentalnej stały się wreszcie przedmiotem, noszącego znamiona skutecznej syntezy, wystąpienia ks. dr hab. Krzysztofa Kauchy. Przedstawiony powyżej układ obrad pozwolił na diachroniczne usystematyzowanie tematyki sympozjum: pogłębiono w ten sposób wiedzę dotyczącą sposobu czytania, interpretowania i wykorzystania Biblii w poszczególnych epokach dziejów Kościoła.

Popołudniowy program pierwszego dnia zjazdu polskich teologów fundamentalnych wzbogacony został zwiedzaniem zabytków średniowiecznego Torunia oraz krótką wizytą w siedzibie Telewizji „Trwam”. Wieczorne konwersacje teologów dotyczyły ważkich

problemów rozwoju „fundamentalnej” w naszym kraju: działalności poszczególnych, lokalnych ośrodków teologicznych, planowanych sympozjów, najbliższych przedsięwzięć nauko-dydaktycznych. Nie bez znaczenia była również możliwość nabycia najnowszych publikacji z zakresu naszej dyscypliny. Wcielono też do stowarzyszenia nowych członków, zgodnie z literą prawa zawartą w jego oficjalnym statucie.

Drugi dzień spotkania rozpoczął się Eucharystią sprawowaną przez ks. bp. Andrzeja Suskiego, Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz licznych uczestników sympozjum. W wygłoszonej homilii główny celebrans podkreślił znaczenie świadectwa życia – również na poziomie pracy teologów fundamentalnych – dla budowania wiarygodności chrześcijańskiej ortodoksji i ortopraksji. Uzupełnieniem pierwszego dnia obrad stała się obszerna prelekcja wygłoszona przez ks. dr. hab. Marka Skierkowskiego na temat aktualnych propozycji natury metodologicznej, związanych z biblijnym poznaniem Jezusa Chrystusa. Ważnym punktem sesji naukowej, skupiającej się tego dnia na wymiarze systematyczno-synchronicznym podjętego przez sympozjum tematu, stało się wystąpienie ks. prof. dr. hab. Mariana Ruseckiego, przewodniczącego stowarzyszenia. Podjął on szczególnie istotną dla teologii fundamentalnej kwestię postrzegania Biblii jako *tradentu* Objawienia. Interdyscyplinarność toruńskiego spotkania podkreślona została przedłożeniem ks. prof. dr. hab. Henryka Witczyka, eksperta w dziedzinie egzegezy biblijnej, na temat natchnienia i prawdy Pisma Świętego w kontekście ostatniego spotkania Międzynarodowej Komisji Biblijnej.

Poszczególne sesje naukowe piątego Zjazdu Teologów Fundamentalnych w Polsce przeradzały się w spontaniczną i – z reguły – rzeczową dyskusję. Wygłoszone referaty oraz twórcza wymiana poglądów na tematy z nimi związane – podkreślił podsumowujący obrady ks. prof. dr. hab. Łukasz Kamykowski – pozwoliły „pogłębić rozumienie problemu interpretacji Biblii w ujęciu teologii fundamentalnej, pozostawiając go jednak otwartym”. Jednym ze współczesnych, pilnych zadań stojących przed uprawiającymi różne dziedziny teologii, jest właściwe formułowanie wzajemnych oczekiwań oraz równoczesne pogłębianie współpracy. Taki styl winien też charakteryzować właściwą, owocną relację pomiędzy egzegezą biblijną i teologią fundamentalną. Teologowie „niebibliści” miewają trudności, zauważyli uczestnicy sympozjum, z przebicciem się przez liczne egzegetyczne zawiłości powodujące, od czasu do czasu, iż na dalszy plan wydaje się schodzić sama natura Pisma Świętego rozumianego jako Słowo Boże, jako „przekaznik” Objawienia, ściśle związany z innymi *tradentami*: Tradycją, liturgią i Magisterium Kościoła. Dyskusja dotyczyła również następujących kwestii: natchnienia biblijnego, pojmowania „nieomylności” Biblii oraz oryginalnej koncepcji prawdy proponowanej przez Pismo Święte, której osobową pełnią jest Jezus Chrystus – pośrednik i pełnia (*mediator et plenitudo*) Bożego Objawienia danego ludziom dla ich zbawienia.

Obrady zostały dopełnione nadaniem członkostwa honorowego Stowarzyszenia Teologów Fundamentalnych w Polsce trzem, wielce zasłużonym wykładowcom teologii fundamentalnej: ks. prof. dr. hab. Józefowi Krasieńskiemu, ks. dr. Stanisławowi Grzechowiakowi oraz ks. dr. Zbigniewowi Tonkielowi.

Zamykający spotkanie ks. prof. dr. hab. Marian Rusecki słusznie zasugerował, iż jak to bywało w wielu wcześniejszych epokach historii teologii tak i dziś – we współczesnej pracy badawczo-dydaktycznej teologa – Biblia winna pozostać pierwszym i nieodzownym punktem odniesienia.